

ÇRREGULLIMET PERVAZIVE TE ZHVILLIMIT. ÇRREGULLIMI AUTIK

ERMAL KURMAKU, BLERINA BOCI, MERITA HASA*

Summary

DEVELOPMENT PERVAZIVE DISORDER. DISRUPTION AUTISTIC

According to the Centers for Disease Control and Prevention (CDC), 1 in 88 kids has an autism spectrum disorder, but no one knows what causes them. Scientists think that there's a connection to genetics (something to do with a kid's genes) and the environment. Some kids might be more likely to get autism because it runs in their families. Other kids get it even if nobody in their family has these types of problems.

Knowing the exact cause of autism is hard because the human brain is very complicated. The brain contains more than 100 billion nerve cells called neurons (say: **nur**-ahns). Each neuron may have hundreds or thousands of connections that carry messages to other nerve cells in the brain and body. The connections and the chemical messengers they send (called neurotransmitters) keep the neurons working as they should. When they do, you can see, feel, move, remember, experience emotions, communicate, and do lots of other important stuff. In the brain of a kid with autism, some of those cells and connections don't develop normally or don't get organized like they're supposed to. Scientists are still trying to understand how and why this happens many authors linked the etiology of the autism with the antibodies and the immune system of the mother during the pregnancy and other with the deficiencies Methyl and B12 protein.

Fëmijët me çrregullim pervaziv autik shfaqin zakonisht shtrembërime në zhvillimin e funksioneve psikologjike bazë si vemendja, perceptioni, testim të realitetit dhe në motorikën e lëvizjeve të rutinës.

Fëmijët janë të dëmtuar nga një pikëpamje holistike e gjithanëshme dhe të rëndë në aftësinë e tyre për të funksionuar në shoqëri, për të komunikuar dhe për t'u sjellur në mënyrë të përshtatshme.

Çrregullimet pervazive ndahen në:

Çrregullimi Autik,
Çrregullimi Rett,
Çrregullimi desintegrativ i fëmijërisë,
Çrregullimi Asparger
Çrregullimi pervaziv i zhvillimit i paspecifikuar

Fëmijët me çrregullim të spektrit autik kanë zakonisht dëmtime të marrëdhënieve sociale, dëmtime në gjuhë, komunikim, lojë dhe sjellje përsëritëse dhe të kufizuara. Ky çrregullim është një sëmundje ku fëmija nuk është në gjendje të krijojë asnjë lidhje emocionale me njerëzit e tjerë ku janë të pranishëm,

dëmtime të shprehura të aftësive komunikuese dhe që manifestohen me përgjigje bizare ndaj aspekteve të ndryshme të ambjentit. Zakonisht nuk zhvillojnë një interesim normal ose një lidhje dashurie me të tjerët. Foshnjat nuk i ndejnë përkëdheljet dhe janë indiferente ose e kundërshtojnë kontaktin fizik dhe afeksinin. Fëmijët e rritur nuk janë në gjendje të zhvillojnë lojëra bashkëpunimi dhe miqësie. Zakonisht i trajtojnë qeniet njerëzore si të ishin objekte jofrymore. Nga ana klinike shenjat me sinjifikative janë çrregullim i thellë gjuhësor, gramatike imature, ekolali (imitimi i tingujve të formuar nga të tjerët), ndërrojnë vendet e peremrave, vështirësi në emërtimin e objekteve, komunikime verbale jo të përshtatshme (ekspresione faciale bizare dhe gjestikulacione). Përgjigje të ndryshme dhe të çuditshme ndaj ambjentit janë të obsesionuar ndaj të njëjtit vend apo objekt dhe reagojnë dhunshëm edhe ndaj ngacmimeve të vogla në ambjentin e tyre (ndërrimi i rrobave ose ndërrimi i vendit në tavolinën e ngrënies). Janë të magjepsur nga lëvizje kronike, marrin pjesë në sjellje rituale (shkundja e duarve, fërkimi duarve). Sjellje